

ECONOMIA ■

Paritats perdudes: el valor de l'euro ha reculat més del 10% respecte del dòlar

SALUT ■

Algunes mesures per posar fre a la caiguda dels cabells amb l'arribada de la tardor

EL

MAGAZÍN

Núm. 245

Divendres, 7 d'octubre de 2022

EMILIO MORENATTI

"El fotoperiodisme és un estil de vida"

MARC SANJÉ

ENTREVISTA

EMILIO
MORENATTI

“El compromís que tinc amb la realitat que fotografio és preservar-la al màxim”

Emilio Morenatti (Saragossa, 1969) és un fotoperiodista de referència mundial. Els seus treballs en molts conflictes bèl·lics (l'últim, el d'Ucraïna) però també d'altres com el que l'any passat li van valer el premi Pulitzer, imatges de com es vivia la pandèmia en el seu pitjor moment, fetes a Barcelona, el lloc on actualment resideix. Morenatti va rebre dissabte un premi a la trajectòria en la jornada dedicada a la fotografia del Festival Terra Gollut.

**Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Marc Sanyé**

Participa en una jornada que porta per títol “Fotografia compromesa”. Com es manifesta el compromís, en la seva feina de fotoperiodista?

Crec que el periodisme i el compromís van units, i el fotoperiodisme té aquest caràcter. El compromís que jo tinc amb la realitat que fotografio és preservar-la al màxim, sense modificar-la... tot i que la mateixa presència de l'informador ja altera l'escena. I és una de les normes principals que m'imposo quan faig la meva feina. I també assegurar-me que aquesta realitat és *real*, òbviament una reiteració...

Però no tant en temps de *fake news*...

És el més difícil, per a mi. Tenir la certesa de què allò que fotografiem està passant i el lector entindrà que n'és un fragment. Al final, hi ha el compromís que cadascú té amb la seva feina. I per a mi, el fotoperiodisme és un estil de vida. Assumeixo el que faig com una manera de viure: el que fotografio són parts del puzzle de la meva vida en les quals m'involucro fins al punt de víctima. Jo he patit aquesta realitat en el meu propi cos i sento que d'alguna manera és part del compromís. En aquesta professió hi entregues la teva integritat, i és difícil separar-se'n quan ets sobre el terreny. Si no hi ha un cent per cent d'entrega és impossible. Si deixes una part de tu mateix a casa o a l'hotel, no és possible donar-ho tot.

La seva mirada es caracteritza per mostrar les persones que pateixen els conflictes. En les fotos recents d'Ucraïna, per exemple, es veuen més

aquestes víctimes que no els soldats.

Hi ha un moment a la vida en què un és inconscient, arriba fins i tot a llocs que són més enllà d'on hauria d'arribar. A mesura que madures, vas pensant on et vols posicionar, i jo ja no tinc 30 anys. Em vaig passar uns anys esquivant míssils. I ara podria arribar allà, però m'interessa estar en un lloc on pugui tenir una proximitat amb la víctima en primera persona. Quan ets al front, fotografies els soldats que van a l'avançada i hi ha molt soroll. I s'ha de fotografiar. Però si recules (i no ho has de fer gaire, només quatre o cinc quilòmetres) et trobes el que per a mi és l'escenari real de la guerra. És com si aquesta part de la societat que pateix les conseqüències de la guerra em demanessin a crits de ser allà.

És cert que en vol saber fins i tot els noms, de la gent que fotografia?

No només els noms. Hi ha moments que no pots, per exemple si estàs disparant des d'un cotxe. Però en la majoria de casos l'empatia que hi ha d'haver entre la persona fotografiada i el fotògraf ve donada gràcies al fet que t'has ficat en la seva història. I quan ho fas, alimentes la imatge i la contextualitzes: saber l'edat que té, quant de temps porta tancat en aquell soterrani, com va perdre la cama... tot això forma part de la imatge. I agafes el número de telèfon d'aquella persona perquè mai se sap, hi ha fotos que esdevenen icones. I és important després tornar a contactar amb aquella persona, saber què ha estat de la seva vida.

Com tria el tema, l'objectiu dels seus reportatges fotogràfics?

En el meu cas em sento molt *soldat*, en el sentit

figurat. A mi m'envien als llocs. Suposo que tinc unes qualitats que els meus caps coneixen, tot i que jo també aixeco la mà per anar-hi. No estic en el cas de col·legues que van a cobrir un fet finançant-ho ells, soc una peça del grup. Ara a Londres, en els funerals d'Elisabet II, érem un grup d'11 fotògrafs d'Associated Press (AP) i jo tenia un encàrrec concret, que havia de fer bé. Després hi ha els casos en què vas més enllà. Ucraïna, per exemple. També tinc la missió d'estar en un lloc concret, i cobrir el que hi passés, però també podia proposar una història. La dels amputats, per exemple. I me l'han d'aprovar i dotar-la d'uns recursos. Fins i tot essent staff d'una empresa he de proposar un *pitch*, un projecte que ha de ser convincent. S'avaluen els sistemes de seguretat i et diuen que hi vagis (o no).

O sigui, que no es tracta de "vaig a Ucraïna", sinó d'anar-hi amb un propòsit.

No, això és massa ampli. El fotògraf ha d'entregar una primera imatge, i un projecte, i si és bo tira endavant. No és el mateix dir que faràs un projecte de migracions, així en general, que si ens diu que anirà en una barca de Mauritània a les Canàries, que aquesta és una història. En un lloc com Ucraïna, has de respondre al cable de l'agència, allò que a nosaltres en diem "alimentar la bèstia". Imatges del que està passant. A part que facis el teu projecte més concret. Una de les claus és *saber vendre* la història.

I com es detecta si una història és bona?

Ha de tenir *ganxo*, i darrere ha d'haver-hi un talent que sigui capaç d'aguantar-ho.

S'hauria imaginat, a hores d'ara, cobrint un conflicte bèl·lic a Europa en ple segle XXI?

No. Aquesta guerra és diferent de totes les que hem vist, i la forma de cobrir-la també és diferent del que hem fet anteriorment. Tenim un sistema de rotació amb cinc fotògrafs d'AP i suport de fotògrafs locals, quan en surt un n'entra un altre. Això era impensable, ni tan sols en els moments àlgids dels conflictes de l'Orient Mitjà. I és perquè hi ha un interès occidental, que fa que la guerra d'Ucraïna i Rússia rebi una atenció mediàtica bestial. I porta set mesos, des que hi vaig arribar abans que comencés!

Ja intuïa el que podia passar?

Em van dir: "això no passarà, però ves-hi per si de cas". Vam fer una juguesca, i la vam perdre, només un dels fotògrafs que hi érem va dir que els russos entrarien. Ens va agafar força desprevinguts.

Les fotografies que li van fer guanyar el Pulitzer, sobre els efectes de la pandèmia en la gent gran, sí que eren un projecte més personal?

Estaven passant coses i em vaig *recol·locar*. Des del principi de la pandèmia vaig tenir com una *il·luminació*. Em va semblar que obtenir permisos per entrar als hospitals seria molt difícil, i que calia fer-ho per la porta del darrere sense demanar permís. Que és el que he estat fent tota la vida, i m'ha anat bé.

Es va denunciar el tancament envers els mitjans, com si es volgués evitar mostrar el que estava passant?

Jo no m'imaginava el cap de premsa d'un hospital dient que anés allà a fotografiar el que volgués, amb les UCI col·lapsades. Ni a una residència d'avis ni a un dipòsit de cadàvers. No podia perdre temps protestant, tampoc. I això de treballar en agències sí que té un avantatge, i és que et fa espavilar, perquè no pots estar un dia sense passar una foto. Em vaig fixar en el que feien els meus col·legues italians, i això em va obrir el camí: com ho faria jo si el que està passant a Itàlia ens toca aquí? I ens va tocar, i jo tenia un guió preparat. I anava a fer una cosa que no havia fet ningú, potser perquè no s'hi havien atrevit. Recordo quan entràvem a les cases de gent gran, en el moment que les funeràries hi anaven

De Perejil a La Palma, de Kabul a Ucraïna

Tot i ser nascut a Saragossa, Emilio Morenatti va passar la seva infància i joventut a Jerez de la Frontera. I va ser allà, al *Diario de Jerez*, on va començar la seva carrera com a fotògraf. "No tenia ni idea de fotografia i ja vaig començar a fer-ne." Es fixava en els fotògrafs veterans, els que guardaven gelosament els seus secrets tècnics del revelat (encara no

havia arribat la fotografia digital). I esperava les oportunitats per anar a cobrir alguna història interessant. "En aquests mitjans s'aprèn molt, i sobretot, se't permet *cagar-la*." Prova-error, i anar aprenent. Fins que va passar: l'Expo de Sevilla de 1992 li permet entrar a l'agència EFE, on treballarà durant una dècada cobrint esdeveniments nacionals i internacionals. Un d'ells, la *invasió* de l'illa de Perejil per l'exèrcit espanyol l'any 2002. Quan les tropes ja havien marxat, Morenatti hi va voler tornar per comprovar-ho i per arribar-hi ho va fer remant, amb una petita barca pneumàtica que havia comprat. Pot semblar una anècdota, però Morenatti considera aquelles fotos com un punt d'inflexió en la seva carrera.

En els anys següents, ja treballant per a Associated Press (AP), va cobrir conflictes diversos, sobretot a l'Orient Mitjà.

Mentrestant, es consolidava la seva carrera i va guanyant premis, entre els quals el FotoPres per una sèrie de retrats impressionant sobre les dones paquistaneses víctimes d'atacs amb àcid per desfigurar-les. La seva feina, però, comporta riscos. L'any 2005 ja havia estat víctima d'un segrest a Gaza, tot i que només va durar unes hores. I l'any 2009, va estar a punt de morir a Kandahar (Afganistan) quan treballava *integrat* dins d'un comboi militar nord-americà i va explotar una mina. Alguns dels soldats que anaven amb ell van morir, i Morenatti va perdre part d'una cama. En la recuperació, en un hospital militar dels Estats Units, va fer un magnífic treball en vídeo sobre la seva recuperació en un hospital militar dels Estats Units, amb tots els recursos, comparant-ho amb els de l'Afganistan. Moure's pel món amb una pròtesi, però, no li ha impedit continuar treballant, sobre el terreny i com a màxim responsable d'AP a la península Ibèrica. La paradoxa de la seva trajectòria és que el premi més gran que ha rebut, el Pulitzer de 2020, va ser per un reportatge sobre els efectes de la pandèmia fet no gaire lluny de casa seva (ara viu a Barcelona). Aquest any, han tingut especial ressò els seus treballs a la illa de La Palma, amb l'erupció del volcà, i a la guerra d'Ucraïna, explicant la realitat dels que han patit el conflicte a la rereguarda. La seva dèria: "Dignificar la professió."

a recollir cossos. Van sortir les primeres fotos, i la funerària amb què treballava va començar a tenir moltes peticions i ho va haver de tallar. Se'ls n'anava de les mans. Qualsevol pas que fas, en una situació com aquesta, pot fer que la porta es tanqui.

Anava amb algun EPI per protegir-se?

No, ens ho fabricàvem nosaltres. Amb bosses d'escombraries, per exemple. Arribava a casa i no podia tenir contacte amb els meus fills. Ara en coneixem moltes coses més, del virus, però llavors hi havia por, no hi havia normes i les poques que deien anaven canviant. No sabia si al cap d'uns dies podia ser jo el que vinguessin a buscar a casa amb l'oxigen... no estàs per sobre del bé i del mal. I vaig estar setmanes sense dormir. Vaig veure situacions dures, gent que

"Em vaig passar anys esquivant míssils. Ara m'interessa més ser en els llocs on pugui tenir una proximitat amb les víctimes dels conflictes"

quan arribaven els sanitaris ja havia mort.... Aquí també hi ha un punt d'inconsciència, de pensar que preval el dret a la informació sobre la teva salut.

Parlava de "dignificar la professió". Em fa la sensació que ara hi ha molts fotògrafs *freelance* treballant i arriscant, des de la precarietat.

Totalment. Això ha arribat a un punt que les agències no compren als fotògrafs en zones de conflicte fins que no n'han sortit. No es compra a cap *freelance* mentre hi és a dins. És terrorífic pensar que al fotògraf que publica aquella portada l'hagin pogut segrestar o matar.

Vostè s'ha trobat amb un segrest i una acció bèl·lica en què va perillar la seva vida, totes dues coses.

I en aquell moment la meua agència va respondre divinament, però què hauria passat si jo hagués estat un *freelance*? La cosa funciona molt bé en el *top*, aquells mitjans com *New York Times* i algunes agències que estan comprant i pagant bé. Però ha desaparegut la franja que hi havia entre aquests i els mitjans que t'anaven donant feina. I és difícil penetrar en el *top*. Les agències com la nostra s'han fet més fortes a partir de la demanda dels diaris que no poden enviar el seu fotògraf a un lloc i que saben que competir amb les agències és absurd. No ho justifico, estic descrivint la situació: a Ucraïna hi ha quatre grans fotògrafs d'AP ara mateix. Imagini's que un d'ells truca a un mitjà i li ofereix fotos però al mateix temps li estan entrant desenes d'imatges d'agència. El periòdic es qüestiona si vol gastar-se diners en aquell *freelance*.

I quina és la solució, doncs?

Fer un treball que el fotògraf sàpiga segur que no està fent l'agència. Només ho pot fer algú que tingui un bon suport econòmic i amb bons contactes sobre el terreny. El fotoperiodista que arriba on ja és tothom no té cabuda actualment. No sé com es pot solucionar, només li puc dir que abans (quan cobríem l'Afganistan, per exemple) hi havia molts menys fotògrafs dels que hi ha ara cobrint Ucraïna i tots menjaven.

Abans vostès eren com una tribu...

Gent molt foguejada, comptats amb els dits d'una mà, entre els quals els del famós Bang Bang Club. Li podria dir els noms. Ara li diré que en el *photocall* de la massacre de Butxa, per donar testimoni de la matança, algú va arribar a comptar 150 fotògrafs. Entre ells, gent molt bona, que no va aconseguir vendre les fotos perquè les tenia tothom. En canvi, en la pandèmia ningú no va entrar a les residències d'avis a fer fotos... i aquelles fotos tenien un gran valor com a testimoni. Podien marcar la trajectòria d'algú que decidís fer-les. Crec que el mercat està trencat. Entrar en el fotoperiodisme al nivell de *breaking news* és molt difícil.

OPINIÓ

**Josep M.
Perramon**

Mercat, economia, crisi

Un dia, algú va tenir la bona pensada de regalar-me el llibre *Economia sense corbata* de Ianis Varoufakis, ministre de Finances, encara que durant poc temps, de Grècia. Tot i que és un llibre que pretén aclarir les diferències de molts conceptes de l'economia, he de dir que l'has de llegir més d'un vegada per entendre'ls. D'ell vaig poder recordar quan el 1968 en un curset de màrqueting dels que començaven a impartir-se a molts nivells, el professor va fer referència a les diferències que podríem trobar en el comerç i la indústria a l'Àfrica o Europa i Àsia, comparant el mapa d'Àfrica amb el que podríem denominar Euràsia. Àfrica, per la seva forma i extensió i lloc on està situada, fa que en tot el seu continent hi hagi grans diferències climatològiques entre els països. Això dificulta estendre més enllà d'un límits la seva agricultura i també els seus mercats. En definitiva, que la seva economia se'n vegi beneficiada. Llavors és quan penssem que el mercat, o millor dit, l'economia de mercat futur, és precisament i potencialment a l'Àfrica.

Quan els pobles es regien només pels mercats, intercanvi de mercaderies, per falta de mitjans per produir i per transportar, el comerç era molt limitat i era en mans de molt pocs. No va ser fins la revolució industrial del segle XVIII que va començar el que en podem dir *economia de mercat* a Anglaterra. Com que eren grans productors de llana, amb l'arribada del motor de vapor aplicat a la indústria la seva expansió es va notar immediatament i es van veure obligats a augmentar els seus ramats per obtenir més llana. L'evolució en el sector naval va facilitar encara més la seva economia. Així doncs, vàrem passar dels mercats a l'economia de mercat, que va marcar importants canvis en la indústria, a preparar-se per produir i comercialitzar en altres condicions de com ho havien fet fins llavors i potser ara ja podríem parlar d'estratègies de mercat: màrqueting.

A Catalunya va tenir molta importància el sector tèxtil, que es va mantenir molt actiu fins a les dècades dels 70 i 80 anys del segle passat. S'establiren principalment en llocs on poguessin generar energia provinent del rius i canals: eixos del Llobregat i Ter. Les empreses

Un cop superada la crisi del coronavirus, ja ens avisen que ho tornarem a passar malament

s'especialitzaven a produir ja fos teixits destinats a vestits o roba per a la llar. D'aquesta indústria varen néixer moltes petites empreses per fer manteniment i donar servei a grans indústries. Hem de recordar que just acabada la Guerra Civil va començar la imprescindible recuperació i el retorn als orígens de moltes empreses que durant la Guerra es veieren obligades a treballar per les tropes. Llavors, per què van desaparèixer passat uns anys? Hi pot haver moltes explicacions. Les que donaren economistes, les que donaren departaments de màrqueting i el que altres atribuïrem a la falta d'inversions per modernitzar-se, ja que molts dels propietaris d'empreses ho eren tot menys empresaris i per tant preferien comerci-

alitzar que modernitzar. Recordem que a les dècades dels anys 50 i 60 del segle passat moltes empreses encara movien línies de producció transmetent la força amb embarrats que amb una corretja al motor i amb politges feien funcionar tot un grup de telers. Així doncs, només podien seguir amb grans inversions que molt pocs varen voler fer i deixaren que l'empresa anés morint.

Les empreses que quedaren especialitzaren la seva producció. A França, a la regió de Lió, la indústria tèxtil sedera tenia una importància cabdal. Posaré l'exemple de l'empresa Neyret Frères de Saint Etienne, que es va especialitzar, entre altres coses, a teixir quadres, obres d'art en seda, que bé ens podríem pensar que són fotografies. Moltes d'elles en museus. Creada l'any 1825, va ser un referent en la indústria pels seus dissenys, que, amb els mitjans d'aquelles èpoques, requerien teòrics i tècnics tèxtils de gran capacitat creativa, paciència i treball. He volgut posar una mostra de la qual dispo personalment per il·lustrar el que feien. Fent constar que no és cap fotografia, sinó un teixit de seda.

Per acabar, podríem parlar de la crisi. Ara ja ens hem acostumat tant a sentir aquesta paraula que penso que fins i tot, dit col·loquialment, ja ens rellisca. Bé, mirem-ho amb una pinzellada. El 1973, la culpa del petroli. Una altra, tot i que havia començat el 1990, a Espanya es va notar més el 1993 pel resultat de les inversions de l'Exposició Universal a Sevilla i els Jocs Olímpics a Barcelona, ens vàrem endeutar tant que es va agreujar la crisi. El 2008, una crisi per haver-nos passat econòmicament amb els immobles. Quan tot semblava que anava bé, la pandèmia, i ara ens diuen que anem altre cop a passar-ho malament els de sempre. Perdem el poder adquisitiu i, per tant, s'han d'apujar els salaris, i amb aquests, les cotitzacions a la Seguretat Social. Preveient això, ja són molts els productes d'ús i necessitat diaris que ja costen més que fa uns dies. Total: uns aniran bé i altres no tant. El que sí que és real és que quan et treguis de la butxaca uns diners per pagar alguna cosa, recorda't que serà l'última vegada que ho pagaràs a aquell preu.

EXCLUSIU

PER A

SUBSCRIPTORS

D'EL 9 NOU

A partir d'ara,
teniu accés directe a

**L'HEMEROTECA
HISTÒRICA**

Entreu a el9nou.cat/historic-hemeroteca
un arxiu documental molt valuós
al vostre abast

Totes les notícies
des de
1990

Si encara no sou subscriptors, truqueu al **93 889 49 49**
o entreu a el9nou.cat/subscribe

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

La fase més perillosa de la guerra

Les guerres no tenen moment bo, però tenen etapes, algunes de les quals resulten especialment preocupants. La invasió de Rússia de territoris ucraïnesos ha estat una agressió inacceptable amb uns efectes humans, socials i econòmics d'un abast immens i no només per a ucraïnesos i russos. S'han trencat la necessària estabilitat que requereix el progrés a bona part del món i els desequilibris generats ningú sap molt bé on ens poden portar. Tot càlcul en el terreny bèl·lic resulta una mera aproximació. Com en una partida d'escacs cada moviment obre una realitat nova. En aquest cas, es juga molt a prop de l'abisme. Rússia preveia una guerra llampec que en pocs dies li permetria ocupar la regió del Donbas i fer col·lapsar el govern ucraïnès, el qual seria substituït per un d'afí. Res d'això ha passat. La russofòbia ancestral en aquest país va provocar una dinàmica de cohesió i l'emergència d'un lideratge fort per part de Zelenski, un còmic convertit en polític. La resistència militar d'Ucraïna va resultar insòlita, en bona part per l'ajut militar occidental, però també perquè a Rússia, de la gran potència militar que havia estat ja només li queda l'arsenal nuclear. La guerra, doncs, s'allarga, amb múltiples episodis d'una brutalitat inusitada, i uns efectes econòmics molt profunds més enllà dels contendents i de les sancions imposades per Occident a Rússia. Sembla que Europa no havia previst el que significaria el seu posicionament amb relació a la dependència energètica i a l'accés a determinats ali-

ments i primeres matèries.

Després de la fase inicial en què la guerra en els seus aspectes bèl·lics era present de manera molt destacada als mitjans de comunicació occidental, va anar perdent pes i gairebé desapareixent. Ens cansem de tot. Per continuada, la violència anava deixant de ser novetat. Només ens despertava de la somnolència avorrida sobre el tema, de tant en tant, les fanfarronades de Putin tot recordant-nos la possibilitat d'usar el seu armament nuclear. Calfred tot

Els fracassos militars russos poden estimular sortides desesperades que ni tan sols és bo d'imaginar

sopant imaginant el futur apocalíptic que això generaria. El problema és que, mentrestant, sembla que ningú ha apostat per forçar la negociació i posar fi a una dinàmica que ens condiona moltíssim i que pot acabar molt malament. Sembla que ens agradi la carta aguerida d'anar impulsant els ucraïnesos a lliurar una confrontació que els està destruint amb la falsa possibilitat que la poden acabar guanyant i agenollar al gegant rus. Una eventualitat que ens pot resultar justa, èpica i romàntica, però que és una quimera. La disponibilitat d'abundant armament nuclear, en

mans de gent poc sensata i disposats a utilitzar-lo, marca una diferència insalvable que no permet a qui no el té guanyar.

Justament les darreres setmanes vivim una escalada d'optimisme tant a Ucraïna com a Occident, per la contraofensiva militar ucraïnesa i la recuperació de territoris. Zelenski, però també nosaltres, ens hem instal·lat en l'optimisme radiant que aquesta guerra la guanyarà el pol de la *llibertat*. És fàcil llegir anàlisis aquests dies que ja parlen de la derrota russa, el replegament i de la caiguda de Putin i amb ell tot el seu règim autoritari i falsament democràtic. Bonic d'imaginar i possibilitat poc plausible. La crisi energètica a Europa ja resulta insuportable, com ho és la inflació econòmica derivada que està posant en qüestió la recuperació econòmica i el benestar social. Els països productors de petroli aprofiten l'ocasió i, de pas, ens encareixen el petroli. L'hivern europeu no serà dantesco, però sí molt difícil i complex. Ucraïna se sent ara forta i l'embriaguen els èxits militars, tot negant-se ja a qualsevol negociació. Aquells que li proporcionen el finançament i l'armament els haurien de fer entrar en raó. Els fracassos militars russos poden estimular molt sortides desesperades que ni tan sols és bo d'imaginar. Justament, qui es troba fora del primer pla de la guerra hauria de fugir de comportaments emocionals. L'única solució, no òptima per a ningú, passa per aturar la guerra i negociar una sortida en pau.

Ares Escrivà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Pit i amunt!

M'esborrona aquesta tradició tan catalana de construir torres humanes enllaçant mans i peus descalços. El so de les gralles, la faixa cenyida, els nervis continguts i la tensió que es pot tallar fins que l'aleta final ho esclata tot. Els castells seran sempre nostres perquè ens descriuen i ens expliquen amb principis com la lluita, la unió, la solidaritat i la superació.

És per això que estic orgullosa que les televisions de La Xarxa siguem capaces d'oferir, en directe i en exclusiva mundial, l'exhibició incomparable del concurs que s'acaba de celebrar a la Tarraco Arena. Amb un criteri i una qualitat indiscutibles, ens han tornat a encomanar l'emoció de les colles d'arreu del país que han afrontat amb una empenta admirable els estralls de la pandèmia. Les xifres són aclaparadores: 238.600 espectadors d'audiència acumulada, desenes de milers de visualitzacions en

streaming i més de 300.000 reproduccions a les xarxes socials.

Un èxit sense pal·liatius. El món ens ha vist gràcies als mitjans locals de Catalunya. Però, en lloc de reconèixer i aplaudir fins que facin mal les mans –com ha de ser– hi ha qui es dedica a encetar debats sobre si la retransmissió

Els mitjans de proximitat són els qui estan sempre al peu del canó amb les castelleres i els castellers

hauria de fer-la tal cadena o tal altra.

Mirin, ho diré clar: aquesta terra té la immensa sort de comptar amb un bon nombre de canals fiables i rigorosos, públics i privats. En el cas que ens ocupa, són els de proximitat els qui estan

sempre al peu del canó amb les castelleres i castellers. Els criden pel nom, els valoren i els tracten de tu.

No només quan hi ha competició, no. A cada diada, per petita que sigui, hi ha algun professional d'un mitjà de casa. I remarco la paraula professional perquè la solvència està contrastada.

Si encara no ho han comprovat, ja triuen a recuperar un dels espectacles més bèsties que tenim deliciosament i apassionadament narrat, planificat i mostrat per un equip de fentòmens. Els conec i els aprecio, en dono fe. Divers com el país és el nostre panorama comunicatiu.

Sentim-nos afortunats i abracem-lo, impulsem-lo i reivindicuem-lo. Jo vull continuar vivint els castells a les televisions locals que, al cap i a la fi, en comparteixen l'esperit fent pinya i serrant les dents per arribar al cim. Companyes i companys, felicitats, pit i amunt!

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Marc Alabart

Reivindicant la llibertat de llegir

Retireu aquest títol de biblioteques i llibreries. No el deixeu en mans dels infants. No permeteu que coneguin l'Amy, una nena de 9 anys que revoluciona l'escola primària de Shelbourne quan descobreix que el Consell Escolar ha retirat el seu llibre favorit de la biblioteca perquè el considera inadequat. No deixeu que descobreixin el valor i l'enginy que demostren ella i els seus amics per fer que els llibres que prohibeixen continuïn circulant. Si ho feu, sapiguen que potser –o potser no!– es posen al costat d'aquests petits delinqüents que lluiten contra el que creuen injust i, sobretot, correu el perill que s'ho passin bé llegint.

De la mà de Takatuka ens arriba en català aquesta atractiva novel·la de l'exitós escriptor estatunidenc Alan Gratz, que demostra una gran capacitat de connexió amb l'infant lector, amb un to fresc, gens condescendent i ple de tocs humorístics. El relat destaca pel bon ritme, aconseguit amb capítols curts i la contínua generació d'expectatives.

La lectura també val la pena per conèixer l'Amy,

protagonista i narradora del relat, un personatge ben construït, amb debilitats i fortaleces, que evoluciona al llarg de la novel·la. A més, celebrem el fet de trobar una nena negra com a protagonista, com un referent literari més, sense que això estigui al centre de l'obra o vulgui transmetre'ns algun missatge moral explícit.

Tal com s'explica en una nota final sobre la traducció, a cura de Roser Rimbau, algunes de les obres que apareixen a la novel·la han estat substituïdes per altres que els infants poguessin descobrir a les nostres llibreries i biblioteques –una decisió encertada, des del nostre punt de vista–. Un aspecte present ja en l'obra original i que creiem menys encertat és que molts dels títols són juvenils, poc accessibles per als infants a

qui s'adreça la novel·la.

En definitiva, estem davant d'una novel·la que, a més de saber adreçar-se a l'infant, aporta una nova mirada sobre determinats temes, una d'aquelles obres ideals per fer-ne una lectura compartida i conversar-ne. Per tot plegat, creiem que mereix la màxima puntuació.

Joan Cuscó i Clarasó

La desfeta de Catalunya

Aquest antic text és d'una gran actualitat i vigència per dos motius: primer, perquè fou escrit per un exiliat austriacista (i per això el pròleg és del Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya Carles Puigdemont, també des de l'exili). Segon, perquè la deriva tràgico-còmica de la política catalana dels nostres dies reclama que llegim bé d'on venim, on som i on voldríem ser.

El text de Josep Plantí (1681-1743) fou escrit en llatí i l'edició actual (que és bilingüe) ha anat a càrrec de l'historiador Agustí Alcoberro i la traducció l'ha fet Martí Duran. El primer que deixa clar és per què cal commemorar l'11 de setembre com a Diada Nacional: perquè tot i perdre la batalla, i la nació, els catalans van vetllar “pels seus privilegis, les seves exempcions i la seva llibertat, adquirits amb la pròpia sang, els defensaven i lluiten per l'honor i per la vida”.

El text narra els fets de la guerra i els analitza. També parla de la repressió que va sofrir el país en perdre la guerra i explica la deslleialtat dels espanyols a l'hora de respectar amb els pactes firmats, ja que no en van complir cap. “L'armistici fou executat amb mala fe pels espanyols”, escriu. I afegeix: “Arran d'això, quants carnatges, morts, incendis, sacrilegis, adulteris, violacions, furtis, robatoris, empresonaments, exilis, deportacions, fugues, emigracions i, en resum, desesperació no es va produir! Tot Europa els va conèixer [...]”. El país, que abans era considerat lliure

pels reis i per tot el món [...]. Que abans era honorat amb el nom de ‘Principat’, ara era considerat una província d'Espanya, i la menys important i tot. [...] Un país que s'havia guanyat la llibertat amb el seu coratge la va perdre.” A més, el nou Borbó: “Grava la població amb impostos i humilia tot el poble sense distinció amb tributs intolerables i una gran crueltat.”

Com bé diu Alcoberro, cal llegir el text des de la formació jurídica de Plantí i, també, des de l'important esforç de reflexió política i historiogràfica que els austriacistes exiliats van fer per comprendre el que havia passat, com havia passat i, encara en aquell moment, no pas amb nostàlgia sinó pensant (i això va ser així fins a la dècada del 1740), que aquella realitat era provisional i reversible.

Cal felicitar l'editorial per la seva tasca al voltant dels clàssics i de la recuperació de textos d'aquestes característiques que ens ajuden a comprendre (i comprendre'ns) i a pensar.

LA DESFETA DE CATALUNYA I LA DESTRUCCIÓ DE BARCELONA

Autor: Josep Plantí

Editorial: Adesiara

Lloc i any d'edició: Martorell, 2022

Nombre de pàgines: 194

NOVETATS EDITORIALS

'Tu, Vallverdú'
Francesc Canosa
Ed. Fonoll

Francesc Vallverdú és a punt de complir 100 anys. Amb aquest motiu, hi parla el periodista Francesc Canosa. Però no de la seva ingent obra literària, sinó de l'obra que ha fet ell i que tots fem, que és anar construint la nostra vida. "El llibre és ell, l'obra és ell." Com en una pel·lícula en què sempre ha portat la càmera. I que per molts anys continuï.

'On hi hagi por'
Xevi Sala
Columna

L'any 2018 va cridar l'atenció dels mitjans que el Vaticà ordenés els bisbats de cobrir els càrrecs vacants d'exorcista. "El dimoni no ha mort", deien. Xevi Sala imagina un capellà inexpert que s'ofereix per a aquesta delicada comensal. I un assassí que torna d'entre els morts. Un *thriller* que atrapa i que parla, en el fons, del xoc entre fe i ciència.

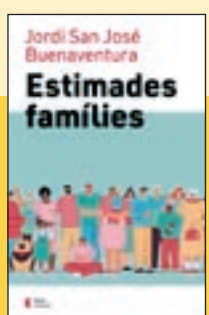
'Convido jo'
Hannah Jane Parkinson
Univers

Hannah Jane Parkinson té una columna setmanal al diari britànic *The Guardian* que porta per títol "L'alegria de les petites coses". Ha fidelitzat una legió de lectors que a través de la seva mirada descobreixen petits plaers de la vida que sovint ens passen per alt. Aquest volum en fa una antologia, un passeig per la joia de viure, que sovint tenim a tocar.

'La societat de la neu'
Pablo Vierci
Alrevés

El dia 12 d'octubre farà 50 anys que un avió de la Fuerza Aérea Uruguaya es va estavellar als Andes, amb jugadors i seguidors d'un equip de rugbi. La peripècia dels que no van morir en l'impacte per sobreviure setmanes en un lloc glaçat i aïllat va ser èpica. Fins i tot quan van haver de recórrer al canibalisme per no morir de gana.

'Estimades famílies'
Jordi San José
Eumo Ed.

L'autor és conegut per haver estat alcalde de Sant Feliu de Llobregat, però potser no tant per la seva feina com a docent. Partint d'aquesta experiència, i també la de ser família d'acollida, ens mostra la diversitat d'estructures familiars de la nostra societat. "És un text per remarcar el paper decisiu de l'amor com a raó de ser de totes les formes de família."

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

Rambla de Figueres

“ 12 d'octubre. — De vegades penso en la ciutat de Figueres. És un lloc on m'agradaria viure—o almenys on em sembla que viuria fàcilment.

Ja fa uns quants anys que conec la vila. Hi vaig anar per primera vegada a deu anys, a examinar-me d'ingrés de batxillerat. Hi vaig tornar l'any següent per als exàmens de primer curs. Aquest malson dels exàmens no aconseguí ofegar l'efecte agradable que em produí la ciutat. El vell convent de franciscans convertit en 'Instituto General y Técnico', no aconseguí deformar-me el claríssim efecte que em féu. Després, en el curs dels últims anys, hi he tornat alguna vegada i la primera impressió s'ha mantingut sempre.

El primer descobriment del món, l'entrada en la seva correntia, se'm produí per Figueres. Per arribar-hi, vaig haver d'agafar el primer tren seriós, el tren gros, com llavors se'n deia. La ciutat fou el primer nucli urbà que hagués vist en ma vida. La Rambla fou el primer carrer construït que veieren els meus ulls. L'Hotel París, el primer hotel que la vida m'oferí. El primer restaurant en el qual he menjat fou el restaurant Roig de la Rambla. Em donaren uns rogers a la brasa, amb un picat d'all i julivert, que em semblaren magnífics. En els cafès de Figueres vaig ingerir els primers cafès no casolans de la meua existència —i això té una certa importància per a un home que després ha freqüentat els cafès amb tanta assiduïtat. La primera llibreria que he freqüentat fou la llibreria Canet, de Figueres. Llavors estava situada al capdamunt de la Rambla, a l'angle de la Pujada del Castell. Era un racó petit i entaforat, però s'hi estava molt bé. Abans d'anar a Figueres havia vist algun soldat solitari i escadusser i allà vaig veure desfilar un batalló; no havia vist mai militars i allà en vaig veure de totes les categories; diré, tot passant, que no em feren pas l'efecte que em pensava que em farien. Abans d'anar a Figueres sabia el que eren les sardanes, però fins que les vaig sentir tocar a la Rambla no vaig adonar-me del seu encant. Abans d'anar a Figueres sabia més o menys el que era la gramàtica—ho sabia, potser menys que més—, però només vaig saber el que la gramàtica pot fer sofrir després d'haver-me examinat davant de tres solemnes estaquirotos de l'Instituto General y Técnico.”

Josep Pla

AUTOR
Josep Pla
(1897-1981)
OBRA
'El quadern gris.
Obra Completa, I'
(1969)
Ed. Destino
INDRET
Rambla
MUNICIPI
Figueres
COMARCA
Alt Empordà

La Rambla de Figueres es va cobrir el 1831 i la població conformava el nou eix de la seva història. Es va mantenir la font de Sant Pere que ja hi havia a la part alta de la rambla i una part de la calçada nord es va destinar al mercat setmanal del dijous. Els vials laterals, convertits en avingudes amb les obres, van seguir com a carreteres de Vilafant i d'Avinyonet. El 1862 s'hi van plantar els plàtans i el 2 de maig de 1918 se'n va inaugurar la reforma definitiva, amb el monument a Narcís Monturiol. De sempre, ha estat una de les artèries de la vida urbana i centre de referència per a escriptors com Josep Pla, que la va descobrir de ben jove quan va anar a examinar-se a l'institut Ramon Muntaner.

ENDRETS.CAT

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

245

 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

LÈXIC

Fira del Porc i la Cervesa: els embotits (III)

Els embotits d'avui són tots cuits. Comencem per la **botifarra blanca**, o **cuita**, i la **botifarra negra**. Aquesta última es fa amb retalls de l'espatlla i de panxeta, cansalada, cansalada del coll, freixures, carettes, galtes, sang, tripa natural, sal i pebre negre. El Dijous Gras se sol menjar la **botifarra d'ou**, feta amb carn de l'espatlla, cansalada, carn del cap, ous, sal i pebre negre. És de color groguenc, pels ous, i de textura granelluda, i recorda molt la botifarra blanca. La **botifarra del perol** deu aquest nom al fet que antigament es coïa en un perol, que és com una caldera, i encara ara s'elabora amb carn del cap del porc, el cor, els ronyons, els pulmons, greix, cotnes, sal i pebre.

D'altra banda, no tan típic de la nostra terra és el **botifarró negre** (en castellà és *morcilla*), embotit elaborat farcint un budell prim o curt amb carn magra i sang de porc, i a vegades amb ceba i arròs. En canvi, sí que coneixem bé el **bull**,

el **paltruc** o el **bisbe (blanc o negre)**, que són diversos noms que designen el mateix embotit, fet a partir de la bufeta o de l'intestí gros (el paltruc) del porc, farcit de carn d'aquest animal capolada i adobada –conté carn magra i greix, i també s'hi pot posar fetge o llengua–. La **catalana** és un embotit elaborat amb carn magra del porc, amanit amb sal, espècies i derivats làctics i embotit amb tripa culana natural que s'ha cuit molt lentament. També hi ha el **cap de senglar**. Malgrat el seu nom, aquest embotit no se sol elaborar amb carn d'aquest animal, sinó amb la de porc blanc. La **mortadel·la**, d'Itàlia, força consumida actualment, és farcida de carn de porc i de bou trinxada i barrejada amb petits daus de llard. En darrer lloc, tenim el **fränkfurt**, una salsitxa cuïta i fumada feta amb porc o vedella o amb una barreja de totes dues carns, típica d'Alemanya i Àustria.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Vampirs preadolescents que no ofenen

Existeix l'estranya creença que els dissabtes i diumenges són dies maleïts a les televisions convencionals. La inversió que es fa per la lluita d'audiències de les jornades entre setmana s'oblida en arribar al cap de setmana, quan les rampoines audiovisuals i els telefilms alemanys o nord-americans de tercera prenen el protagonisme per recordar-nos que qualsevol temps televisiu passat era infinitament millor. Recordo que els dissabtes a la tarda l'únic canal que podíem veure a Ripoll fins entrada la dècada dels vuitanta emetia clàssics de l'oest, dels germans Marx o fins i tot de Jerry Lewis. Ara, però, m'imagino que els programadors interpreten que la competència de les plataformes, el futbol, i l'oferta d'oci extratelevisiva –o fins i tot la merda infecta que ells mateixos emeten– converteixen en perifèrics els dos últims dies de la setmana.

Algunes pel·lícules de vampirs estan bé. La majoria són reiteratives, incideixen en els mateixos tòpics o bé els deconstrueixen en una avorrida successió d'ombres, estaques, grans d'all i poders sobrenaturals. Però *Déjame entrar (Låt den rätte komma in, 2008)*, de Tomas Alfredson, és una excel·lent producció, on més enllà del vampirisme es tracten temes com la solitud, l'amistat o l'assetjament, des del glacial punt de vista de la societat

sueca contemporània. Dos preadolescents fan amistat en una sordida zona residencial, tot i els intents de la noia d'evitar-ho. Paral·lelament, comencen a haver-hi assassinats i dessagnats al barri. L'ambient fred embolcalla la projecció, creant un microclima que atrapa l'espectador de forma tan captivadora com

el *Fargo* dels germans Coen. El públic es veu seduït amb detalls d'infantesa com els que proporcionen el cub de Rubik o el llenguatge Morse. Tot plegat conforma un conte fantàstic, rocós, sense fissures. Bé, una fissura sí que hi trobem, precisament als baixos de la noia vampira que no arribem a saber si és o no una femina, una vampiressa o potser fins i tot un noi amb un passat traumàtic.

Déjame entrar és una gran pel·lícula, on els vampirs no fan nosa ni provoquen vergonya aliena. De fet, Matt Reeves en va fer una interessant versió nord-americana, tot just dos anys després. És d'aquelles que et deixen empremta, que et fan pensar una mica més enllà de les escenes d'acció, que arriben a cotes genials amb els caps decapitats submergint-se a la piscina o el suïcidi del mentor de la vampiressa. Cine d'aquell que difícilment ens passarà mai en horari de màxima audiència a les televisions convencionals, i menys encara en cap de setmana. Ara que, ni la maleïda falta que ens fa.

Dissabte 26 de gener de 2008
Tomas Alfredson estrena 'Låt den rätte komma in'

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

GLEN HANSARD and MARKETA IRGLOVA

'Once'

Sony Music, 2007

Once és la banda sonora d'una modesta però excel·lent pel·lícula irlandesa del mateix nom, *Once*, dirigida per John Carney i estrenada el 2007. I el disc és tan bo com la pel·lícula. De fet, el tema principal és l'amor que es pot arribar a sentir per la música.

Per això, les cançons, un total de 13, ocupen bona part del metratge. Tots els temes estan compostos per Glen Hansard, líder del grup de rock irlandès The Frames, alguns en col·laboració amb la cantautora i multiinstrumentista txeca Marketa Irglova. I tots dos són els actors principals de la pel·lícula, que va obtenir uns quants premis en diversos festivals, destacant el de millor cançó als Oscars de 2007. La cançó premiada és la que obre el disc, "Falling Slowly", que canten en una botiga d'instruments i és una meravella de sensibilitat. N'hi ha dues més que gaire-

bé la igualen, la rítmica "When Your Mind's Made Up", que interpreten amb un grup en un estudi de gravació, i la trista "If You Want Me", que canta sola Marketa Irglova caminant de nit per Dublín. Moltes les interpreta Glen Hansard acompanyat només per la guitarra acústica. De fet, a la pel·lícula és un noi que canta pels carrers per guanyar-se un sobresou. Malgrat que tant el disc com la pel·lícula són poc coneguts, valen molt la pena. A vegades, la senzillesa es pot convertir en una obra mestra. Aquest n'és un cas.

NOTES

Buhos prepara el seu cinquè disc amb 'pluja tropical'

Buhos ja esmola les eines per al seu cinquè disc d'estudi i aquesta setmana han publicat *La pluja tropical*, una cançó marca de la casa amb els elements identificatius que caracteritzen la seva música (pop amb reminiscències dels 80, mestissatge festiu, arranjaments electrònics i una tornada encomanadissa). La nova cançó parla d'un amor metafòric a través de comparacions meteorològiques i és el primer avançament del que serà el cinquè disc d'estudi del grup de Calafell. La cançó també va acompanyada d'un videoclip gravat a Sant Pere Pescador i dirigit per l'osonenc Dani Feixas. Al clip, a més, hi apareixen cares conegudes ja que el protagonitza l'actor Biel Duran. També hi col·laboren el periodista Abraham Orriols (TV3), el cantant Triquell, conegut arran del seu pas pel programa de TV3 *Eufòria*, i l'actriu Ariadna Colomer. Pel que fa a calendari, però, per al cinquè disc de Buhos encara caldrà esperar ja que la previsió és que es publiqui durant la primavera de 2023.

L'any vinent, discogràficament parlant, promet. I és que a part dels treballs de les bandes *convencionals* a Catalunya apareixeran també els discos en solitari dels primers exconcursants d'*Eufòria* com el de Triquell, que ja s'ha fet amic de Buhos. Però també arribaran els debuts de Mariona Escoda, Scorpio, Edu Esteve... Se'n salvarà algun? Hi haurà espai per a tots?

EL TEST

Eduard Oliván (Els Rengles)

Primer instrument que vas tocar? Un orgue. **Primer grup del qual vas formar part.** Els Rengles. **Primer concert dalt d'un escenari?** Tocant el baix amb Els Rengles al Casino de Vic. **Primer disc que et vas comprar?** *Así habló Zaratustra*, de Richard Strauss. **Quants discos tens?** Uns 150 CD. Els vinils me'ls vaig treure de sobre. **Salva'n tres.** L'òpera *Tosca*, de Puccini; l'àlbum blanc dels The Beatles, i *Purple Rain*, de Prince. **Un concert (com a públic) per recordar.** Prince al Palau Sant Jordi de Barcelona. Els últims 20 minuts, amb els llums ja oberts, van ser brutals. També tinc molt bon record d'un concert de James Brown a Barcelona.

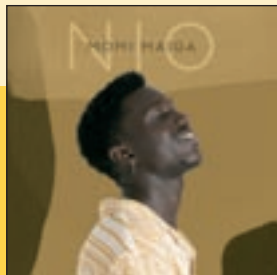

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

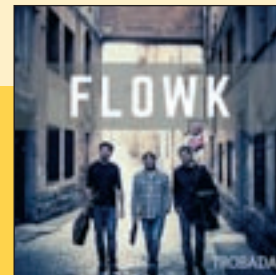
Jordi Sunyer

SAMANTHA HUDSON 'Liquidación total'

MOMI MAIGA 'Nio'

FLOWK 'Trobada'

Inclassificable i friqui, sí; però amb espurnes de lucidesa i algun moment divertit. Així és el nou treball d'Iván González Ranedo (nom autèntic d'un xicot nascut a Palma l'11 de setembre de 1999), que s'ha convertit en una icona internauta i del col·lectiu LGBTI. El disc comença amb "Dulce y bautizada", on canta que "Fornicar está desfasado / Ahora lo que mola es el celibato", i acaba amb una declaració d'amor al periodista "Arturo Valls" amb una tornada on diu "Arturo Valls / bailemos un vals". No fa la *ella*, és clar. I tot a ritme d'electro-pop de revetlla.

Momi Maiga és un músic, cantant i compositor senegalès que viu a Catalunya i que és un autèntic virtuós de la kora, una espècie de fusió entre una arpa i un llaüt. El seu disc de debut es titula *Nio*, que significa ànima en mandinka, la seva llengua natal. I als deu talls de l'àlbum hi ha jazz ètnic, flamenc, música d'arrel i un diàleg constant entre cultures amb passatges alegres i desenfadats al costat d'altres de tristos i introspectius. En aquest primer treball, a més, compta amb col·laboracions com les de Sílvia Pérez Cruz o Seckou Keita. Màgic i molt aconsellable.

Flowk és un trio de música tradicional format per Marc del Pino, Ciscu Cardona i Xavi Castany amb un nom que combina un estil (el folk) amb una manera d'entendre la música (el flow o fluïdesa). I el resultat és un so energètic i contundent amb un repertori de peces pròpies especialment pensades per al ball tradicional a places i carrers. Les seves influències passen per les sonoritats mediterrànies, cèltiques, el pop-rock i la música folk europea i *Trobada* és el seu disc de debut. I sí, la foto de la portada és a les Adoberies de Vic.

SALUT

AMIC

Posa fre a la caiguda de cabell reaccional. T'expliquem què és i com tractar-ho

Amb l'arribada de la tardor, el cabell habitualment cau més. Es diu caiguda estacional, però no és l'única. Existeixen altres tipus de caiguda del cabell, com el reaccional, que, com el seu nom indica, és deguda a un factor desencadenant.

Motius que produeixen la caiguda del cabell reaccional

La caiguda del cabell reaccional pot ser provocada per un o diversos esdeveniments particulars: després de l'embaràs o la lactància, un període d'estrès o d'esgotament, un xoc emocional, una dieta d'aprimament, un tractament mèdic o un efecte secundari després d'haver patit covid-19.

Existeixen diferents factors, relacionats amb l'estressant ritme de vida que portem, que poden fer que es produeixi aquesta caiguda reaccional del cabell. Destaquen l'estrès a la feina (que afecta el 24% dels empleats); les dietes dràstiques d'aprimament, que provoquen mancances en l'organisme, i, finalment i encara que et sembli mentida, els viatges, que cada vegada són més freqüents i llunyans i creen transicions climàtiques, a vegades brutals, que poden provocar una caiguda del cabell.

La caiguda reaccional es manifesta per la pèrdua sobtada i massiva d'un important nombre de cabells (més de 100 al dia) durant els dos-

quatre mesos següents a l'esdeveniment que l'ha provocat. Té importants conseqüències psicològiques. En primer lloc, qui nota que li està caient molt i sobtadament el cabell sent por, perquè el seu aspecte físic pot veure's alterat.

Posem remei a la caiguda del cabell!

De la mateixa manera que has sentit a dir que l'estrès cel·lular produeix l'envelliment prematur de la teva pell, també té –naturalment– un gran impacte sobre el cuir cabellut.

Segons els experts, en la caiguda reaccional l'estrès puntual (estrès emocional, fatiga, post-embaràs, tractaments mèdics, etc.) activa les neurones pròximes als fol·licles pilosos, provocant una inflamació aguda, responsable de la caiguda massiva del cabell.

Per combatre-ho et recomanem que si tries un producte d'una marca el complementis amb la resta de productes de la mateixa marca, perquè d'aquesta forma reforces i complementes la seva acció.

GASTRONOMIA

Eva remolina / AMIC

Cols de Brussel·les saltejades

Les cols de Brussel·les, tot i que en podem consumir tot l'any, són un producte típic d'hivern, per tant en fresc només es poden trobar d'octubre a abril.

Com a primer plat, o simplement com a guarnició, les cols de Brussel·les són sempre una opció rica i molt saludable.

INGREDIENTS

Quantitats per a quatre persones:

- 500 grams de cols de Brussel·les
- Oli verge extra d'oliva
- Sal
- Dos o tres grans d'all
- Pebre vermell dolç

PREPARACIÓ

- Rentarem les cols de Brussel·les i retirarem les fulles que no estiguin en bon estat. Si les cols són grandetes, podem tallar-les per la meitat; si no, les deixarem senceres.

- En una olla amb sal, posarem a bullir les cols durant uns tres minuts. Mentrestant, podem procedir a trossejar l'all.
- Una vegada bullides les cols, colarem i retirarem.
- En una paella amb oli d'oliva, daurarem l'all per ambdós costats.
- Quan estigui l'all daurat, hi posarem una cullerada de pebre vermell i ho barrejarem bé.
- A continuació, hi afegirem les cols i ho ofegarem durant uns pocs minuts.
- Abans de servir, podem tirar per damunt un bon doll d'oli d'oliva.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

PARITATS PERDUDES

L'euro porta setmanes amb valoracions inferiors al dòlar. És una situació que no passava des de feia vint anys i aquesta evolució a la baixa té més transcendència que la que pugui aparentar. En el dia a dia, el consumidor europeu mitjà paga amb euros el que consumeix, però abans que els productes arribin a les lleixes dels supermercats o que el rebut de la hipoteca o del lloguer es converteixi, implacable cada principi de mes, en una anotació en negatiu en el compte d'estalvis hi ha un seguit de processos en els quals el que pot semblar un pur instrument d'intercanvi d'agents econòmics acaba afectant la cartera dels particulars.

La persistent caiguda de la cotització de l'euro, que ha perdut més del 10% del seu valor respecte al dòlar des de començament d'any i ja està per sota de la paritat (en la qual un euro val el mateix que un dòlar), parteix dels factors que estan afectant l'economia en general. A la sortida de la pandèmia, amb tipus d'interès baixos i moltes necessitats de consum insatisfetes, va començar un increment de demanda que el sector productiu, encara convalescent de les dures mesures que es van aplicar amb confinaments generalitzats a gairebé tots els racons del món, no tenia capacitat per cobrir. Eren els temps de les crisis de subministrament, amb els semiconductors com a exemple més recurrent. Els productes s'encarien, al temps que també ho feien els costos energètics. La reserva federal dels Estats Units, que determina les polítiques monetàries en aquell país, ja va fer un primer pas apujant els tipus d'interès, mentre que a Europa encara s'estava avaluant si una acció del mateix tipus seria beneficiosa o perjudicial. Apujar els tipus d'interès alimenta els inversionistes, perquè tenen la perspectiva d'obtenir més recompensa. El dòlar s'enfortia, l'euro s'afeblia.

Un creixement de la inflació com el que s'està produint a la Unió Europea hauria de tenir, com a mínim, el contrapunt d'un creixement econòmic en una quantia similar. Però de cap manera es pot afirmar que s'estigui en

aquest context. Més aviat al contrari. Tot i que els indicadors apunten a una contenció de l'indicador de preus per als propers mesos, l'expansió econòmica és molt més lenta, sobretot perquè la tensió que provoca la guerra a Ucraïna afecta de manera directa uns costos energètics que ja d'entrada eren molt elevats. Serà així mentre existeixi la dependència dels hidrocarburs russos. Venen temps de més augments dels tipus d'interès. I això afecta directament la cartera dels consumidors, perquè significa que la quota hipotecària o del lloguer, o la tarifa que haurà de pagar si contracta un crèdit, per citar exemples, serà més cara. Els temps del diner regalat queden enrere, qui sap si definitivament.

Un euro afeblit té encara més conseqüències negatives. Els costos energètics, ja elevats d'entrada i en ascensió lliure per les dependències europees i les incerteses bèl·liques, generen encara un altre motiu de preocupació: en bona part, les transaccions de compra es fan en dòlars. Una depreciació de la moneda única significa que caldran més euros per pagar el petroli o el gas. I el que passa amb l'energia també es dona amb altres productes que ja no es fabriquen a Europa com a

conseqüència de l'error diagnòstic en el passat que era bo deslocalitzar la producció. Les empreses importadores tindran més dificultats: o apugen els preus dels productes amb el risc que aquests siguin menys competitius, o els mantenen i posen en risc els beneficis i, més enllà, la mateixa supervivència i de l'empresa i els seus llocs de treball.

Els factors negatius que s'entreveuen d'aquesta pèrdua de paritat entre l'euro (que tradicionalment havia tingut una cotització superior i ara està lleugerament per sota) i el dòlar difícilment arribaran a compensar els elements positius. Perquè en aquest cas, com en d'altres realitats econòmiques, també hi ha un costat positiu. Les empreses exportadores guanyen competitivitat. Produeixen en un euro més barat per vendre, posteriorment, en un dòlar més car. Cal fer memòria de quan es tenia una moneda pròpia; llavors, quan els vents econòmics bufaven desfavorables, els governs optaven per depreciar la moneda. Era un intent, precisament, que els productes d'exportació fossin més competitius i també de posar barreres a les importacions, de manera que es fomentaven també les compres internes. La situació actual hi té poc

a veure. Amb preus energètics tan elevats i notables dependències en subministraments, l'increment de costos fàcilment es cruspirà el diferencial favorable d'un euro més assequible.

El context assenjala que la inflació seguirà atacant per terra, mar i aire i que l'única salvació per a l'europeu mitjà, que seria un increment salarial, també comportaria un risc de perpetuar la tendència del creixement de preus. No cal tenir una bola de vidre per aventurar que els tipus d'interès seguiran pujant per ordre del Banc Central Europeu mentre que a l'Estat creix la maniobra de distracció de rebaixar impostos als més rics, com fan les comunitats del PP, quan el debat hauria de ser com crear dics de contenció per evitar que la desigualtat els desbordi. Mentre la moneda cau en la disparitat, en política guanya la disfunció. Mala peça al telar.

INDICADORS

Ciment encallat

El consum de ciment va camí de quedar-se curt en l'esperada recuperació un cop superada la pandèmia de la covid-19. Al mes d'agost, el consum de ciment va baixar a Catalunya un 1,5% i es va situar en 160 mil tones, una xifra menor que la del 2021 i gairebé idèntica a la de l'agost de 2020, en plena emergència sanitària. El sector ho atribueix al fre de l'obra pública, la incertesa econòmica i els costos.

Resistència exportadora

Les exportacions catalanes es van enfilars un 14,7% al juliol respecte del mateix mes de l'any passat, fins als 8.044,7 milions d'euros, segons el Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Les vendes catalanes a l'estranger van suposar el 25,1% del conjunt de l'Estat, on les exportacions van créixer un 20,6%. Els sectors més exportadors van ser els productes químics, els béns d'equip i l'alimentació.

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / antoni@mindfulness-barcelona.com

'Mindfulness' i canvi d'hàbits

Els nostres comportaments són una barreja d'automatisme, llibertat i voluntat. Un hàbit o patró genera una conducta que persisteix en el temps. Hi ha hàbits més adaptatius que d'altres.

Els hàbits no adaptatius poden estar més o menys consolidats. Alguns s'han perpetuat durant anys. Es requeria una quantitat considerable d'energia per poder substituir-los per respostes més adaptatives.

Mindfulness, l'atenció conscient, ens permet en primer lloc adonar-nos dels nostres hàbits o patrons que convertim en conductes adequades o no.

El repte de transformació és canviar aquests hàbits que ens condueixen condicionadament a conductes no desitjades. O millor encara, produir nous hàbits més constructius i saludables.

Iniciar-te en un esport, aprendre a gestionar el temps, començar un projecte empresarial innovador, millorar l'alimentació o ficar-se al llit aviat cada nit podrien ser

algunes de les teves aspiracions o objectius per als propers mesos. Tot i això, incorporar un nou hàbit és més complex del que pogués semblar a simple vista i els canvis cerebrals involucrats comporten un temps que sovint ens costa suportar.

Hi ha literatura científica que intenta desentranyar els mecanismes de la creació, l'extinció i la consolidació de l'hàbit nou.

Algunes conclusions són interessants. Els tres pilars de l'hàbit, segons els autors Wood & Runger, inclouen tres fases:

- la repetició en contextos estables
- vincular els nous hàbits amb altres que funcionen
- amb programes de recompensa adequats

La repetició és essencial per adquirir un hàbit. És obvi. A escriure se n'aprèn escrivint. Amb la repetició es produeix un acoblament entre l'estímul i el nou hàbit. Per exemple, el 90% de les persones que feien exercici amb regularitat tenien un temps concret al dia on el desenvolupaven.

En un estudi, Lally i altres el 2010 van observar que calen entre 18 i 254 dies per generar un hàbit. Vincular els nous hàbits en un context determinat ajuda a fixar-los. És més fàcil iniciar un hàbit si n'aprofitem un altre que ja està cristal·litzat. Si us heu proposat començar a escriure un diari, serà més fàcil si ho feu amb el primer cafè del matí. Fixar la conducta d'escriure amb una altra conducta plaent ja cristal·litzada afavoreix la repetició.

Finalment, els mecanismes de recompensa. Ajustar els objectius a metes raonables i assequibles, cercant motivacions, fomentarà l'aprenentatge per reforç i generarà hàbits sostenibles.

Vols llegir? Comença per una pàgina al dia. Vols fer esport? Comença per un passeig de cinc minuts. Si l'acció es repeteix amb la recompensa corresponent deixa de ser una conducta deliberada i es converteix en automàtica.

Mindfulness no és només concentrar la ment, és veure la vida des d'una consciència no enjudiciadora que ens permet el discerniment i transformar les nostres conductes en més beneficioses per a nosaltres i els altres.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 07-10-2022 al 13-10-2022

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

La tensió de Mercuri amb Mart avisa que has de practicar la prudència verbal i comptar fins a deu davant les provocacions. Imaginació desbordant. Estàs força creatiu.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Etapa que col·labora en la teva maduració. Has integrat les darreres experiències i n'has après molt. Més despeses en plaers o en donar-te algun homenatge al restaurant.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Segueixes una mica confús i parles amb algú del que et preocupa per aclarir-te. En l'amor, fas un pas endavant i et poses en contacte amb la persona del teu interès.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

La Lluna creixent acompanya el que t'hagis proposat dur a terme. Amb la parella, torna un tema pendent. Si tens germans, us trobeu per resoldre una qüestió familiar.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

El Sol, implicat en un trígon de l'element Aire, inclina a viure un temps de més acció. El cap et va a mil per hora i tens moltes idees sobre com millorar el teu futur.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Amb Mercuri directe s'ha acabat el temps dels dubtes. Si no gosaves iniciar un projecte laboral o quedar amb la persona que t'agrada, sents que potser ha arribat el moment.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Tens més ganes de sortir i de fer activitats diverses. Si no tens parella, pots conèixer algú interessant en el transcurs d'un viatge o en un dels desplaçaments habituals.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Si tens parella, la temptació pot sorgir i hauràs de fer un esforç per no cometre una infidelitat. Si estàs negociant un assumpte econòmic o legal, tot apunta a favor teu.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

El sector laboral tendeix a fer-se més estable. Si et sents una mica sol, surt més de casa. Una escapada de cap de setmana t'anirà bé per veure les coses d'una altra manera.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

A la feina pots sentir que una persona et té una mica d'enveja. No reaccions a les seves provocacions. En l'amor, si no trobes qui t'agradi obre't a perfils diferents.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Cerques persones com tu per sentir-te recolzat i en aquesta recerca faràs alguna nova amistat. Si vius en una comunitat de veïns, dies de reunions per resoldre problemes.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Pots haver tingut un cop de sort en l'economia. No t'ho gastis tot, reserva diners per als mesos vinents. Una persona t'ha decebut. Aprèn de l'experiència i mira cap endavant.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'La consagración de la primavera'

De Fernando Franco

El desvetllament sexual

Després de passar pel Festival de Cinema de Sant Sebastià, s'estrena als cinemes la tercera pel·lícula de Fernando Franco, *La consagración de la primavera*, coescrita amb Begoña Arostegui, després de *La herida* (2013) –premi especial del jurat i premi a millor actriu per a Marian Álvarez al Festival de Sant Sebastià– i *Morir* (2017). El cineasta sevillà ens presenta amb aquest títol tan stravinskia la vida d'una noia, Laura (interpretada per la debutant Valèria Sorolla), una estudiant de químiques en un col·legi major de monges madrileny que una nit de festa a casa d'un conegut coneix un noi amb paràlisi cerebral, David (Telmo Irureta).

L'amistat amb David, que viu amb la seva mare, Isabel (Emma Suárez), arriba en un moment crucial de la vida de Laura, el moment del despertar sexual i l'eclosió de la

joventut. Enmig de contradiccions i dubtes, ella s'avora a ajudar David com a assistenta sexual per donar-li plaer. Una activitat que l'ajudarà a créixer i a madurar i a passar comptes definitivament amb les mancances personals que arrossega, especialment, el seu impediment físic per unes bones relacions sexuals.

Un film que aborda amb tota la naturalitat del món el tema poc conegut del dret a la sexualitat de les persones discapacitades. Alhora s'endinsa amb sensibilitat en temes transcendents en l'adolescència com poden ser la virginitat, el desig sexual, l'enamorament o el primer amor. Una interpretació d'altura per Valèria Sorolla i una bona proposta juvenil que mira de cara el sexe no com a tabú sinó com a descobriment i aprenentatge.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Roger Mas canta en solitari al cicle Jardí de l'Arlequí a Mollet

Roger Mas. Cicle Jardí de l'Arlequí. Al Jardinet del Casal Cultural de Mollet. Divendres, 7 d'octubre, 21h.

El cantautor oferirà un concert de petit format en solitari dins una nova edició d'aquest cicle molletà. La seva actuació ha estat especialment pensada per a aquesta ocasió. Roger Mas interpretarà les cançons més emblemàtiques i conegudes de la seva discografia, així com les d'altres poetes i autors.

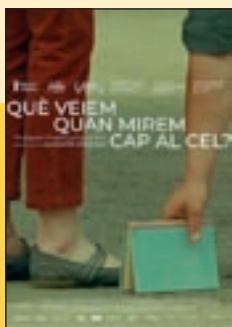

'L'oreneta', a L'Atlàntida de Vic

'L'oreneta'. Sala Ramon Montanyà de L'Atlàntida, Vic. Diumenge, 9 d'octubre, 18.00h.

Emma Vilarasau i Dafnis Balduz interpreten els dos personatges que intervenen a *L'oreneta*, un dels grans èxits de la temporada teatral, sota direcció de Josep Maria Mestres, a partir d'un text de Guillem Clua. Es tracta d'una coproducció de Focus, LA Zona i Un 9 Teatre a l'Est.

CINECLUB

'Què veiem quan mirem cap al cel?'

Geòrgia-Alemanya, 2021. Dir.: Aleksandre Kobridze. Una jove parella decideix citar-se en un bar després de coincidir diverses vegades al carrer. Com si es tractés d'un conte de fades modern, el dia de la trobada tots dos han modificat la seva aparença i són incapaços de reconèixer-se. Realisme màgic a l'antiga capital de Geòrgia, un retrat de les seves gents a través de relacions, costums i molta vida al carrer. Una proposta única, que parteix d'un gran amor pel cinema i per la fantasia en què es donen la mà la quotidianitat, la poesia i la delicadesa. Tot això és possible gràcies a la mirada única del seu realitzador, que ens ofereix un dels grans films de la temporada.

CINECLUB VIC
11 d'octubre de 2022
20h
Espai ETC

'Dúnia i altres contes del món'

Canadà, 2020. Dir.: Marya Zarif, André Kadi. La Dúnia és una nena de 6 anys a qui li agrada molt jugar, aprendre i descobrir noves històries. Viu amb els seus avis a Alep, fins que un dia es veuen obligats a deixar el seu país per culpa de la guerra. Tots junts iniciaran una gran aventura a la recerca d'una nova llar. Un programa protagonitzat per nens i nenes lluitadores, imaginatives i esperançadores que representen la unió de cultures i la necessitat d'acollir i respectar l'altre. Recomanada a partir de 7 anys.

CINEMA EDISON
9 d'OCTUBRE de 2022
12h - Granollers

CINEMES

BAILA CON LA VIDA

França 2021. Dir. Michèle Laroque. Amb Isabelle Nanty i Thierry Lhermitte. Comèdia romàntica. Després de 30 anys de matrimoni, la Sandra descobreix que el seu marit li és infidel amb la seva millor amiga. Això fa que decideixi deixar-lo immediatament. Com a resultat, no li quedarà més remei que tornar a casa de la seva infància, on viu la seva germana Danie. Però la convivència no serà fàcil, i encara que les diferències són més grans que les afinitats hi ha alguna cosa que les uneix: la dansa. El ball esdevindrà una via d'escapament per a totes dues i una nova forma de viure la vida.

EL VASCO

Espanya 2022. Dir. Jabi Elortegi. Amb Joseba Usabiaga i Itziar Aizpuru. Comèdia. En Mikel viu a Euskadi, està a l'atur, la nòvia l'ha deixat per un altre i sent que la seva vida i tot el que l'envolta és una merda. Per

dir-ho d'una altra manera, odia Euskadi. Per això accepta la proposta d'un oncle segon, amb qui només ha tingut contacte per Facebook, per anar a l'Argentina a treballar a l'empresa que munta. Però quan Mikel arriba a l'Argentina es troba amb una cosa inesperada: ha arribat a una petita Euskadi habitada per argentins que mai han trepitjat la terra dels seus avantpassats però que la viuen amb passió i de manera idealitzada. Per descomptat, des del moment en què en Mikel trepitja l'Euskal Etxea, es converteix en una mena de *súper basc* per a tota la colònia.

EN LOS MÁRGENES

Espanya 2022. Dir. Juan Diego Botto. Amb Penélope Cruz i Luis Tosar. Drama. El compte enrere de tres personatges amb tres històries entrelaçades que intenten mantenir-se a la superfície i sobreviure a 24 hores clau que poden canviar per sempre el curs de les seves vides. El film explora l'efecte que té una situació d'estrès econòmic sobre les relacions personals i com l'afecte i la solidaritat poden ser un motor per tirar endavant.

FALL

EUA 2022. Dir. Scott Mann. Amb Grace Fulton i Virginia Gardner. Thriller. Per a Becky i Hunter, la vida intenta superar les teves pors i empènyer els teus límits. Tot i això, després de pujar fins al cim d'una torre de comunicacions abandonada es troben atrapades i sense manera de poder baixar. A 600 metres del terra i totalment allunyades de la civilització, les noies posaran a prova les seves habilitats d'escaladores expertes i lluitaran desesperadament per sobreviure encara que ho tinguin tot en contra. Ho aconseguiran?

LOS RENGLONES TORCIDOS DE DIOS

Espanya 2022. Dir. Oriol Paulo. Amb Bárbara Lennie i Eduard Fernández. Drama. Alice, investigadora privada, ingressa en un hospital psiquiàtric simulant una paranoia. El seu objectiu és demanar proves del cas en què treballa: la mort d'un

intern en circumstàncies poc clares. Tot i això, la realitat a què s'enfrontarà durant el tancament superarà les seves expectatives i posarà en dubte el seu propi seny. Un món desconegut i apassionant es mostrarà davant dels seus ulls. Adaptació de la novel·la homònima de *Torcuato Luca de Tena*.

OPERACIÓN BEBÉ OSO

Rússia 2022. Dir. Vasily Rovenskiy. Animació. Ha passat un any des que Mic Mic i Oscar van tornar de la seva increïble aventura. I ara, després d'un pla diabòlic de Vulture per sabotjar el lliurament del cadell Grizzly al seu oponent a les eleccions presidencials, Mic Mic, Oscar, Panda adolescent i Stork emprenen una altra gran aventura mentre munten en un zepelín per tornar el petit Grizzly als seus legítims pares, salvin les eleccions i tot el continent de l'erupció del volcà.

PARQUE SALVAJE

Xina 2020. Dir. Leon Ding. Animació. S'obre un nou i emocionant lloc a Pine

Tree Mountain: Wild Life, que ofereix una experiència llegendària. Portant un braçatet que altera els gens, els clients es poden transformar temporalment en una gran varietat d'animals. Vick descobreix que Wild Life organitza un concurs amb un gran premi i decideix participar-hi. Forma equip amb Bramble i un misteriós home anomenat Leon, i guanya el torneig de manera sorprenent. Poc després, Leon és sorprès pel propietari, Tom, intentant copiar en secret les dades del parc, i Vick descobreix que alguns hostes s'estan tornant salvatges i ataquen els altres.

SMILE

EUA 2022. Dir. Parker Finn. Amb Sosie Bacon i Jessie T. Usher. Thriller. Després de presenciar un incident estrany i traumàtic que involucra un pacient, la Dra. Rose Cotter comença a experimentar successos aterridors que no pot explicar. A mesura que un terror aclaparador comença a apoderar-se de la seva vida, Rose ha d'enfrontar el seu inquietant passat per poder sobreviure i escapar de la seva nova i horrible realitat.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	
Casal Camprodoní	El acusado	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00	-	
RIBES DE FRESER		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	
Catalaunya	Toc toc	-	19.00	-	-	
RIPOLL		Dissabte	Diumenge	Dilluns	Dimecres	
Comtal	Un héroe samurai: la leyenda (...)	18.00	17.30	-	17.30	
	Modelo 77	20.30	19.45	21.00	19.45	
VIC		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts	
Espai ETC	Què veiem quan mirem cap al cel?	-	-	-	20.00 (Cineclub Vic)	
VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	Di. i dj.	Dimarts	Dimecres
Sucre	En los márgenes	20.25 i 22.35	Ds.: 17.40, 19.45 i 22.00 / Dg.: 18.10, 20.15 i 22.20	19.35 i 22.00	20.25 i 22.35	20.05 i 22.10
	Fall	20.15 i 22.25	11.40 (dg.), 13.45, 15.50, 20.15 i 22.25	20.15 i 22.25	20.15 i 22.25	13.45, 15.30, 17.50, 20.05 i 22.15
	Los buscamundos (cat.)	18.25	11.45 (ds.), 11.50 (dg.), 14.25, 16.00 (ds.), 16.10 (dg.) i 18.40	17.50	18.25	11.40, 14.25, 16.00 i 18.40
	El vasco	17.55	15.50 i 17.55	17.40 i 19.50	17.55 i 19.55	15.50 i 17.40
	Argentina 1985	-	-	21.45	-	-
	Aida (Òpera)	-	-	-	-	19.45
	Viaje al paraíso	18.10 i 20.15	18.10 i 20.15	17.45	18.10	18.10 i 22.40
	Los renglones torcidos de Dios	19.00 i 22.00	11.40 (dg.), 15.50, 19.00 i 22.00	18.15 i 21.25	19.00 i 22.00	15.50, 19.00 i 22.00

La chica salvaje	22.25	16.00 i 22.15	21.45	22.25	16.00 i 22.15
Smile	17.55, 20.20 i 22.30	11.30 (dg.), 15.55, 17.55, 20.20 i 22.30	17.40, 19.35 i 22.00	17.40, 20.20 i 22.30	15.55, 17.40, 20.20 i 22.30
Tadeo Jones 3: la tabla esmeralda	18.30	11.50 (dg.), 16.10 (ds.) i 16.20 (dg.)	17.45	18.30	15.50
Avatar (3D)	18.20 i 21.45	11.30, 16.05, 18.20, 21.20	18.45	18.45 i 21.45	11.30, 16.05, 18.20 i 21.20
No te preocupes querida	22.15	22.20	21.45	22.15	-
La vida padre	20.15	20.15	19.55	20.15	20.15
Modelo 77	17.50, 19.55 i 22.20	17.50, 19.55 i 22.10	17.50, 19.40 i 21.50	17.50, 19.55 i 22.20	17.45, 19.55 i 22.10
Padre no hay más que uno 3	-	11.50 (dg.)	-	-	-
Minions: el origen de Gru	-	11.35 (dg.)	-	-	-

CARDEDEU	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous	
Esbarjo	Lunana, un yak en la escuela	20.00	20.00	19.00	-
	Rebellion	-	-	-	20.00 (Documental del mes)

LA GARRIGA	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	
lhambra	Modelo 77	18.00	16.45	15.45	18.45
	Moonage Daydream	22.00 (VOSE)	22.00 (VOSE)	20.45 (VOSE)	21.00 (VOSE)
	Grease	-	19.00 (VOSE)	18.00 (VOSE)	-
	The Beatles and India	20.15 (VOSE)	-	-	17.00 (VOSE)

GRANOLLERS	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	Dijous	
Edison	Llach. L'últim gran concert	21.30	20.30	-	-	-
	En los márgenes	19.00	18.00	19.00	20.00	-
	Dúnia i altres contes del món	-	-	12.00 (Petit Edison)	-	-
	La flauta mágica (Òpera)	-	-	-	-	19.00

GRANOLLERS	De divendres a dijous	
Ocine	Los renglones torcidos de Dios	16.00, 19.00 i 22.00 / 17.45 i 20.45
	Minions: el origen de Gru (Atmos)	16.30
	Viaje al paraíso (Atmos)	18.15 i 20.15
	Bullet Train (Atmos)	22.15
	Los buscamundos	16.15
	DC Liga de supermascota (Atmos)	18.00
	No te preocupes querida (Atmos)	20.10 i 22.30
	Avatar	16.30
	Padre no hay más que uno 3	19.30
	Spider-Man: No Way Home	21.30
	Baila con la vida (cat.)	16.00
	Fall	16.00, 20.15 i 22.30
	Parque salvaje	18.15 / 16.00
	El colegio de los animales mágicos	16.20
	Smile	18.15, 20.30 i 22.45
	En los márgenes	16.30, 18.30, 20.30 i 22.30
	La vida padre	16.00 / 20.00
	Avatar (ICE)	18.00 i 21.00
	Modelo 77	18.00, 20.20 i 22.40
	Operacion bebé oso	16.45 i 18.30
	La chica salvaje	20.15
	Objetos	22.40
	Tadeo Jones 3: la tabla esmeralda	17.00 i 19.00 / 16.15 i 18.00
	Baila con la vida	20.45
	42 segundos	22.30
	Fuego	22.00

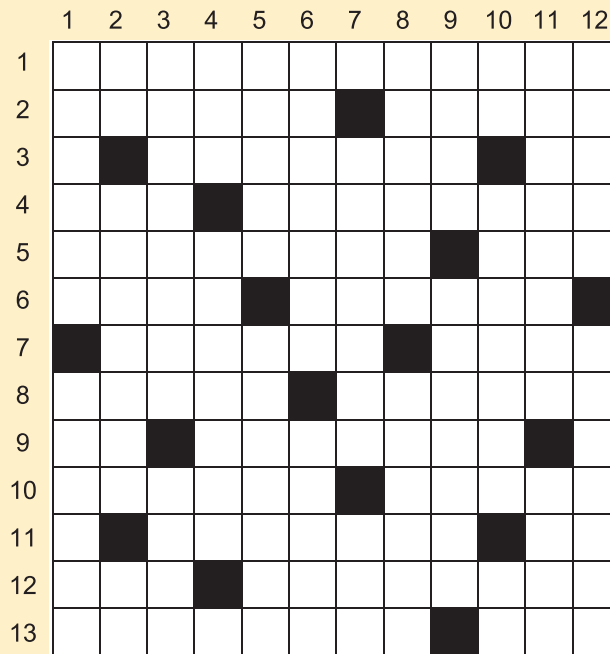
SANT CELONI	Divendres	Dissabte, diumenge i dimecres	Dimarts	
Ocine	La vida padre	18.00	16.00	18.00
	Gaza Mon Amour (VO)	20.00	-	-
	Smile	18.45 i 22.00	18.00, 20.15 i 22.30	20.15 i 22.30
	Avatar (3D)	21.00	18.00 i 21.00	21.00
	Operación bebé oso	18.15	16.30 i 18.20	18.15
	Viaje al paraíso	20.15 i 22.20	20.15 i 22.20	20.15 i 22.20
	Los renglones torcidos de Dios	19.00 i 22.00	16.00 i 19.00	19.00 i 22.00
	Tadeo Jones 3: la tabla esmeralda	18.00	16.00 i 17.50	18.00
	No te preocupes querida	19.45	19.45	19.45
	Modelo 77	22.10	22.10	22.10
	Los buscamundos	-	16.15	18.30

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Les van agafar de vigilantes perquè tenen una visió privilegiada / 2. La cara de la moneda. I la cara de l'ortodòxia forestal / 3. A boca de canó. No he reposat bé, és dura com una pedra. Indicis d'egolatria / 4. Filòlegs hispànics en comandita. La Minerva la va fúmer per la finestra, aquesta sopa / 5. Estat d'intoxicació etílica i lucidesa lèxica. Del raval al rovell / 6. Com que està triturat, en Ferran Adrià s'ha posat trist. Alça, xavala, quin ensopiment! / 7. Inútil, incapaç i incompetent. Era propi de la Frank / 8. Deixa anar el barco, la molt garrepa. Caramboles que a Montigalà són molt apreciades / 9. Crea uns acords de fado. Abridgem el dorment tot conduint. Dòlar excarcerat / 10. Cridar l'atenció. Quin tòpic, el del lèxic que no s'entén! / 11. Vibrant xinesa. Tan mandrós que el veuries entre mil, aquest mico. A l'ànima dels vius / 12. Au, ja comença a aparèixer. Aprofitaré el rebuig per xutar d'esquena a porteria / 13. Molts la veuen per primera vegada en un bar. Dintre les copes.

VERTICALS: 1. Quan és de dos, perillós; si és de tres, ja no val res. Llepada amb despesa de saliva / 2. Va ser ell qui ho va dir. Impetuós com en Tirant, intrèpid com en Trencapins. Pista d'aterratge del tomàquet / 3. Paperina per pipes?: no, alcaloide del pebre negre. Crida els fidels a baix i la mare a dalt / 4. Enemics de Generar Enemistat. Hi tornarà. Si tingués raó ja fóra coratge / 5. Per seguir-lo no cal caminar, amb un peu n'hi ha prou. Pençarà com foll per la fusta d'aquest arbre / 6. Si fos atrevit no diria això que et dic. Compostura abans del concert

/ 7. Mana al ministeri. Forado els ossos per sota. L'infreqüent capicúa / 8. Sembla la dona de l'avi xerraire, aquest ocell. Altera les hormones quan anul·la la trobada / 9. Una decadència com una mala cosa. Tauleta per escriure en xifres romanes / 10. Poca roba. Polinomi que es pot dir de tres maneres. Pareds de maó / 11. Que posa malalt dels nervis. L'únic que pot remuntar el corrent / 12. Nano, que ets parent d'en Françoise? Prendre pes darreres lluny de Mercadal.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

		3			9	4		2
					5		3	
			8	3	2		7	
		8	9	5	6			7
	2			7			6	
				2		8		9
	7		5		1	3		4
6	4					5		8
		5		8			2	

Dificultat: mitjana

	5							8
9		4	8					5
			7	2				
		6	5			4		
		8	4	6	7	2		5
	4					9		7
6		9		7	8			3
				5		6	7	2
5								9

QUADRE NUMÈRIC

	-	8	+		1
+			+		
7	+		+		17
+			+	-	
	-		-		-5
14		23		4	

SOPA DE LLETRES

C	I	N	A	M	O	R	L	F	G
A	A	S	T	N	O	L	U	A	S
L	N	L	Y	B	O	X	M	R	I
L	E	K	È	N	C	E	Q	I	M
I	P	S	O	N	N	B	R	G	A
M	X	F	P	T	D	V	S	O	L
A	Z	Q	A	I	U	U	O	L	V
M	O	R	T	I	G	A	L	A	A
A	A	N	I	G	N	O	R	A	T
C	V	G	M	C	F	I	L	W	Y

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Calèndula
- Camamilla
- Espígol
- Farigola
- Fonoll
- Malva
- Menta
- Ortiga
- Romaní
- Tarongina

SOLUCIONS

		14			
		3	-	6	-
		7	+	9	+
		4	-	8	+
		1			
		17			
		5			
		1			
		4			
		-5			

1	9	5	3	6	1	9	4	8	2
6	3	4	2	9	7	5	1	8	
8	7	2	5	6	1	3	9	4	
4	6	7	1	2	3	8	5	9	
5	2	9	4	7	8	1	6	3	
3	1	8	9	5	6	2	4	7	
9	4	1	8	3	2	6	7	5	
2	8	6	7	4	5	9	3	1	
7	5	3	6	1	9	4	8	2	

Dificultat: fàcil

5	7	2	6	3	4	8	1	9	
4	8	3	1	5	9	6	7	2	
6	1	9	2	7	8	5	4	3	
2	4	5	3	8	1	9	6	7	
1	9	8	4	6	7	2	3	5	
7	3	6	5	9	2	4	8	1	
8	6	1	7	2	5	3	9	4	
9	2	4	8	1	3	7	5	6	
3	5	7	9	4	6	1	2	8	

Dificultat: mitjana

1	S	U	P	E	R	V	I	S	O	R	E	S
2	E	F	I	G	I	E	I	C	O	N	A	
3	C	P	E	T	R	O	S	A	E	G		
4	R	A	E	M	I	N	E	S	T	R	A	
5	E	B	R	I	E	T	A	T	R	V	L	
6	T	R	I	T	A	P	A	T	I	A		
7	I	N	E	P	T	E	A	N	N	A		
8	F	A	R	A	V	A	C	O	T	S		
9	A	V	A	R	A	C	O	T	X	E	M	S
10	A	T	I	R	A	R	C	L	I	X	E	
11	L	L	M	A	N	D	R	I	L	L	I	U
12	A	P	A	E	R	A	T	A	M	E	R	
13	C	A	M	B	R	E	R	V	A	O	P	E